

faludy Imre: (Fejezetek a tejjgazdasági jog köréből. X/28.) Simon Mihály Pál: (A telepítésről. — A hitbizományokról. XI/4.) Szenthe Andor: (A felár kérdéséről. XI/11.) Fraenkel Pál: (Részvénytársaságok. XI/18.) Richter Béla: (A Pp. bizonyítási rendszerének reformja. XI/25.) Mezei Tamás: (A kodex juris canonici személyiségi joga. XII/2.) Varró Endre: (Fokozódó állami beavatkozás ingatlan tulajdon körében. XII/9.) Beer János: (Ötletvédelem. XII/16.) Goldner Dénes: (Perjogi kérdések a szövetkezet csődjében. — Védett birtok jogi problémái. 1937. I/6.) Gróh István: (I/13.) Goldberger József: (I/20.) Szirmai Zsolt: (I/27.) Keszthelyi Nándor: (II/3.) Liebmán Ernő: (II/10.) Habermann Gusztáv: (A perenkívüli eljárás elmélete. (II/17.) Grossmann László: (II/24.) Ehrnthal Aladár: (III/3.) Fraenkel Lóránd: (Magánjogi alapelvek válsága. III/10.) Neugröschel Endre: (Újabb versenytörvény gyakorlatunk bírálata. III/17.) Pethő Tibor: (III/24.) Slezák: (III/31.) Szántó Imre: (Válságjog, valorizáció, devalorizáció. IV/7.) Dach József: (Jogérvényesítés késedelme. IV/14.) Halom István: (Aranyklauzula. IV/21.)

IRODALOM.

Emlékkönyv Meszlény Arthur születésének 60. évfordulójára.

A tudós munkássága értékelésének külső jelei közül talán nincs egy sem, amely több megtiszteltetést rejtene magában, mint az az emlékkönyv, amelyet a barátok, tanítványok, munkatársak nyujtanak át élete egy-egy határkövével. Az ünneplésnek ebben a módjában részesítették *Meszlény* Arthurt, lapunk volt főszerkesztőjét és szerkesztőbizottságának jelenleg is tagját a magyar jogi irodalom legkiválóbbjai.

Kolosváry Bálintnak a *Meszlény* tiszteletére 1935. november 28-án rendezett banketten megtartott szellemes és tartalmas ünnepi beszédje nyitja meg az emlékkönyvet.

Angyal Pál „Az eltulajdonítás fogalmának büntetőjogi értelme” címen a magánjog és büntető jog egy határkérdéséről értekezik. Az eltulajdonítás meghatározása körül keletkezett két elmélet: az állagelmélet és az értékelmélet közül az utóbbihoz csatlakozik. E szerint az eltulajdonítás annyi, mint valamely dolog gazdasági használhatóságának más vagyoni köréből a cselekvő vagyoni körébe való átvonása. — Nem szükséges tehát a dolog felett való teljes uralom megszerzése, hanem egyetlen részjogosítvány gyakorlása is már eltulajdonítás.

Balás P. Elemér „Jog és irodalom” címmel rendkívül nagy anyag feldolgozásával tárgyalja azt a hatást, amelyet a jogélet az irodalomra tett.

Balla Ignác házasságbontó jogunk reformjáról ír és javaslatokat tesz házassági jogunk megreformálása végett.

Bányász Jenő gazdasági problémák és a versenytörvény kapcsolatáról ír. Különösen kiemeli a versenyperekben döntő kamarai jury jelentőségét.

Beck Salamon a szervezetjog és versenyjog kapcsolatáról értekezik. Köztudomású, hogy *Meszlény* irodalmi működésének egyik kiemelkedő eredménye a szervezetjog fogalmának tudatosítása. *Beck* Salamon értekezése abból indul ki, hogy a versenyjog is szervezetjog. A következőkben *Beck* vizsgálat tárgyává teszi, hogy ebből a meghatározásból a versenyjog mely tételei vezethetők le.

Berend Béla a nyilvánossághoz való jogról írt tanulmányát teszi közzé az Emlékkönyvben. A dolgozat a sajtójognak és személyiségi jognak egy határkérdésével foglalkozik, nevezetesen azzal, minő magánjogi remédiumok állanak rendelkezésére annak, akiről az időszaki lap csak féligazságot ír meg. Ily jogoknak tekinthetők: a helyreigazítási jog, a válaszjog, valamint a pénzbeli elégtétel követelhetésének joga.

Dezső Gyula a kártérítési felelőségek találkozásáról ír. Ugyanezért a kárért felelős lehet több személy, az egyik vétkességi, a másik objektív felelőségi alapon; vétkes lehet és ennek következményeit viselni köteles maga a károsult is. *Dezső* azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek egyrészt a károsult és felelős személyek, másrészt a felelős személyek között maguk közt felmerülnek annak folytán, hogy az ő felelőségük alapja nem egyforma.

Fazekas Oszkár dolgozatának címe: „Jogos védelem és jogos támadás a versenyharcban”. Szembeszáll a magyar joggyakorlatnak avval az irányával, amely a büntetőjogi önvédelem fogalmát átviszi a versenyjogba. Mindazok a fogalmi elemek, amelyek a büntetőjog a jogos védelem fogalmának kiképzésénél ismer, a versenyjogban alkalmazhatatlanok. Az, ami a szerző által bírálatt tárgyává tett gyakorlat szerint támadó cselekménynek minősül, igen sokszor gazdaságilag szükséges, sőt közérdekű propagálója új és hasznos ideáknak.

Fürst László „Érdekkutatás az eljárási jogban” címmel értekezik. A magánjog érdekkutató irányával (Interessenjurisprudenz) szemben a perjog célkutató (teleologische Jurisprudenz) iránya áll. Amaz legfőbb feladatát a normaalkotás módszerének átalakításában látja, emez inkább a rendszer újjáalkotására törekszik. Ez azonban nem zárja ki az érdekkutatás szükségét. A jogszabály forrása nemcsak az anyagi, hanem az eljárási jogban a törvényhozó értékelése és a bírónak a perjogban is kutatnia kell azokat az érdekeket, amelyek a felmerült esetben egymással szembenállanak.

Glücksthal Andor a részvénytársasági igazgatósági tagok felelőségéről írt értekezésében az igazgatósági tag felelőségének pontos körülírását sürgeti. — A részvényesek felelőségre vonási jogát bizonyos minősített kisebbséghez kötné. — A társaság hitelezője az igazgatósági tag ellen csak másodsorban fordulhasson. Szükséges a felelőségre vont igazgatósági tag személyes vétkességének kimutatása. — Szabályozandó a rövid elévülés kérdése.

György Ernő „Az eszmei javak a fizetéseképtelenségi eljárásban” című dolgozatában főként azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy minő szerepe van a csőd és kényszeregyességi eljárásban

az ú. n. „goodwill”-nek. Igen érdekes az a megállapítása, hogy mivel a „goodwill” nem tartozik a végrehajtás alá vonható vagyponhoz, azt csőd esetében csak a közadós hozzájárulásával lehet értékesíteni. Ugyanez áll hirlapvállalat esetén a lapengedélyre is.

Kartsoke Alajos a fegyelmi bíráskodásnak a versenyperekben való szerepéről ír. Körvonalazza, hogy a polgári per és egyéb számbajöhető eljárások mellett mi a szerepe a fegyelmi eljárásnak. Szükségessnek tartja, hogy a fegyelmi bíráskodásban végső fokon a kir. Kúria vegyen részt, habár laikus tagokkal kiegészített tanácsban.

Kelényi Jenő szerzői jogunknak a címvédelemről szóló rendelkezéseit tárgyalja. Kifogásolja, hogy a magyar törvény a címvédelmet túlsok megszorításához köti. A címnek szerzőjogi védelme kell, hogy szabály legyen és csak kivételt képeznek azok az esetek, midőn a cím átvétele elkerülhetetlen volt vagy az átvétel átlagos figyelem mellett nem vezethet a közönség meg tévesztésére. Foglalkozik a versenyjognak a címvédelemre vonatkozó részével.

Mayer Gézőnek az alkalmazott találmányáról szóló dolgozata szerepel az Emlékkönyvben. Foglalkozik a jelenlegi szabályozás helytelen voltával és törvénytervezetet terjeszt elő, amelynek célja úgy a munkaadó, mint az alkalmazott jogi helyzetének hathatós védelme.

Ifj. Nagy Dezső dolgozatának címe: „Az engedményezés büntetőjogi vonatkozásai”. Kifogásolja a Kúriának azt a gyakorlatát, amely szerint az a (korábbi) hitelező, aki az engedményezés után felveszi és saját céljaira fordítja az adóstól az engedményezett összeget, nem követ el sikkasztást. Szerinte a követelés oly jogtárgy, amelyen sikkasztás elkövethető.

Cs. Sommer József „Husz év kényszeregyesség” címmel azokat a tapasztalatokat tárgyalja, amelyeket a magyar joggyakorlat a kényszeregyesség jogintézményével tett. Szerinte a kényszeregyességgel kapcsolatos kényszerfelszámolás visszasságokra vezetett, amelyeken csak a csődtörvény reformja segíthetne. Érdekesen tárgyalja a kényszeregyességnek a csődhöz, a perhez és a végrehajtáshoz való viszonyát.

Sövényházy Neuhold Ferenc „Árvédelem és kartel” c. dolgozatával a márkacikkrendelet versenyjogi hatásairól beszél. Szerinte a márkacikkrendelet folytán vitátlanná vált az, ami azelőtt is élő jog volt, t. i. hogy márkacikknek áron alul való, eladása tisztességtelen verseny.

Sövényházy Ferenc az új bankjogok irányelveiről ír. A külföldi banktörvények idevágó rendelkezéseinek tüzetes ismertetésével mutatja ki, hogy a külföldi jogok bankok alapításánál az engedélyezés minimális alaptőke szükségessé tételével, valamint a bankok biztonságát célzó számos intézkedéssel különleges helyzetet teremtettek a bankok számára más kereskedelmi társaságokkal szemben.

Szászy István „Nemzetközi és időközi magánjog” címen párhuzamot von e két jogág alapelvei között. Hangsúlyozza a problémák azonosságát és a közöttük fennálló analógiát, bár

nem huny szemet a különbségek és eltérések előtt sem. — Tár-
gyalja azokat a konfliktusokat, amelyek a külföldi és belföldi
nemzetközi magánjogi kollíziós normák, a régi és új törvény
intertemporalis kollíziós normái, valamint az intertemporalis
kollíziós normák és a nemzetközi magánjogi kollíziós normák
között előállhatnak.

Szladits Károly „Szokásjog és kódex” címen a Magánjogi
Törvénykönyv időszerűségéről ír és odakonkludál, hogy a kodi-
fikált magánjognak előny adandó a szokásjoggal szemben. Fel-
fogása szerint Javaslatunk magáévá tette mindazokat a modern
gondolatokat, amelyek újabb törvényhozási munkálatok során
értékeseknek bizonyultak. A Javaslat nem zárja ki a bírói gy-
akorlat jogszabályképző tevékenységét, sőt annak tág teret hagy.

Ifj. Szigeti László a személyiségi jogvédelem eszközeiről
értekezik. Szerinte a személyiségi jogvédelem kiinduló pontja
lehet túlságosan vagyoni jogi színezetű magánjogunk átértékelé-
sének és a személyiségi jog kiépítése nagy lépést jelent a tár-
sadalmi béke és a szociális igazság terén.

Varannai István dolgozatának a címe: „Reformtörekvések
a részvényjogban”. A részvényjogi kodifikációt nem tartja idő-
szerűnek. Foglalkozik azokkal a kérdésekkel, amelyeket az igaz-
ságügyminiszterium a részvényjogi reform tárgyában az érde-
keltségekhez intézett.

Vézi Mátyás: „A létfentartás joga” c. dolgozatának beve-
zetésében részletesen ismerteti a személyiségi jog fejlődését. Ily
személyiségi jognak tartja a létfentartási jogát is. A sztrájkjog,
a karteljog egyes kérdéseivel foglalkozik, valamint avval, ho-
gyan oldhat meg az állam a létfentartás jogának tiszteletben
tartásával más érdeköszeütközéseket.

Wagner Lilla igen behatóan foglalkozik a kizsákmányoló
ügyletek kérdésével, feldolgozva a bírói gyakorlatot és külön-
leges súlyt helyez a kizsákmányoló ügylet strukturájának elem-
zésére, valamint az azzal határos jogkérdések taglalására.

Zombory József „Szavatosság a társadalombiztosítási jog-
ban” címmel értekezik. A kapcsolatos törvényi és rendeleti jog-
anyag, valamint bírói joggyakorlat figyelembevételével tárgyalja
az üzemutódlás és az eredeti társadalombiztosítási adósért való
felelősség eseteit.

*

Amint a fenti felsorolásból látjuk, az Emlékkönyv igen vál-
tozatos anyagot ölel fel. Számos értekezés foglalkozik Meszlény
kedvenc témáival: az eszmei joggal és a kényszeregyességgel,
viszont más írók ezektől távolabbeső témákkal járultak hozzá
Meszlény ünnepléséhez.

Dr. Vági József.

Ernst Rabel: Das Recht des Warenkaufes. Az áruvétel joga.
(Jogösszehasonlító feldolgozás.) — Kaiser Wilhelm Institut für
ausländisches und internationales Privatrecht kiadványa. 533
oldal. — Rómában, a Népszövetség jogegységesítő intézetében,